

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ІМЕНІ АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО»**

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

**ОСВІТА МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ:
РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
від 27 квітня 2023 року

Львів – 2023

ББК 74.480.26

УДК 378:005.6; 378.016

Освіта медичних фахівців: реалії та виклики сьогодення. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 27 квітня 2023 р.) / за редакцією кандидата історичних наук Світлани Лозинської. Львів: КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського», 2023. 150 с.

До збірника тез увійшли матеріали учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта медичних фахівців: реалії та виклики сьогодення» для студентів, магістрів, викладачів, молодих науковців та практикуючих медичних сестер/братів.

Організаційний комітет конференції

Кривко Ю.Я., доктор медичних наук, професор, ректор КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»;

Столос-Ворончук О.О., кандидат філологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»;

Лозинська С.О., кандидат історичних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»;

Олійник Н.Ю., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»;

Хміляр І.Р., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»;

Яворська Ж.Б., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського».

Тексти надруковано в авторській редакції. За зміст, точність наведених фактів і даних відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою КЗВО ЛОР «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського» (Протокол № 9 від 26 квітня 2023 р.)

© КЗВО ЛОР «ЛМА ім. А.Крупинського», 2023

© Кафедра СГД, 2023

*Худякова М.Б., кандидат медичних наук,
доцент кафедри стоматології,
Харківський національний медичний університет, м. Харків*

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ УСПІШНОСТІ СЛУХАЧІВ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ МЕДИЧНОГО НАПРЯМУ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС КОНТРОЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Національна система охорони здоров'я України переживає складний момент, обумовлений зміною форм, методів і структури управління охороною здоров'я на тлі радикальних соціально-економічних перетворень, демонополізації системи охорони здоров'я зі збереженням в ній переважно державних установ [1; 8]. Оскільки фахівець медичної галузі має володіти сукупністю соціальних, когнітивних та емоційних навичок, що є необхідними для успішної соціальної адаптації, контролю соціальної ситуації та професійної діяльності, співробітництва з колегами, пацієнтами тощо, то виникає необхідність розвитку соціальної компетентності фахівців медичної галузі, зокрема під час післядипломної освіти [13]. Реформування системи охорони здоров'я спрямоване на переосмислення ролі фахівців медичної галузі та висуває нові вимоги до рівня сформованості професійних компетентностей, до багаторівневої підготовки «висококваліфікованих спеціалістів, які успішно конкурують на ринку праці, здатні безперервно вдосконалювати свої професійні та універсальні знання, професійно саморозвиватися тощо» [12].

В Україні понад 70 % населення має вищу освіту, але потенціал вищої освіти не використовується повною мірою суспільством та економікою. Проте у рейтингу Україна посідає 1-ше місце за компонентою «Внесок у розвиток науки та технологій», а Польща – на 13-му місці, Німеччина – на 23-му, Велика Британія – на 5-му. Таке високе місце України пояснюється значно нижчим рівнем ВВП на одну особу, ніж результатами розвитку науки та технологій [10]. Світовий процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства та соціально-економічні зміни, що

відбуваються в Україні, потребують суттєвих змін у сфері вищої освіти й насамперед у післядипломній медичній освіті, яка спрямована на професійний розвиток спеціаліста протягом усієї фахової діяльності лікаря [6].

Стрімке зростання обсягу медичних знань, необхідність забезпечення високого кваліфікаційного рівня медичних кадрів зумовлюють доцільність використання в освітньому процесі сучасних інформаційних технологій, що дають можливість підвищити якість освіти, зробити процес здобуття знань систематичним і високоєфективним [5]. Аналіз сучасного електронного навчального контенту показав, що навчальні модулі можна віднести до таких основних трьох типів: для передавання навчальної інформації; для практичних занять та для контролю рівня навчальних досягнень. Такі навчальні модулі достатньо повно виконують вищевказані дидактичні функції [3].

Практична реалізація стратегії електронної освіти (smart education), яку сьогодні кваліфікують як нову парадигму сучасної системи освіти в медичному закладі вищої освіти, крім засобів забезпечення засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань (е-бібліотека, репозитарій, онлайн навчальні платформи, засоби дистанційного навчання), повинна враховувати певні її особливості, зокрема практично орієнтований зміст, стандартизацію прийняття рішень лікувально-діагностичного спрямування (протоколи надання медичної допомоги), посилення вимог до придбання навичок менеджера медичної галузі, готовності до роботи на ринку праці та медичних послуг [4].

Педагогічна (освітня) технологія – це система функціонування всіх компонентів педагогічного процесу, яка побудована на науковій освіті, запрограмована в час і в просторі і приводить до належних результатів. Провідником у будь-якій технології вважається детальне визначення кінцевого результату і точне досягнення його мети [11]. На переконання К. Мелашенко, метод проєктів – це педагогічна технологія, що передбачає певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, які дають змогу розв'язати ту чи іншу проблему в результаті самостійних дій учнів з обов'язковою презентацією цих результатів [2]. Окрім цього, проєкти поділяють за видом кінцевого продукту (А. Сиротюк) [9] на: матеріальні – модель, макет, комп'ютерна презентація; дієві – екскурсія,

тематичний вечір, спектакль, урок-гра; письмові – стаття, інструкція тощо; за характером контактів – внутрішньокласні, внутрішньо-шкільні, регіональні (у межах однієї країни), міжнародні.

Пошуково-дослідна діяльність стає першою сходинкою до науково-дослідницької діяльності здобувачів освіти, яка є однією з форм самовираження особистості майбутнього фахівця, розвиває його творче мислення, ініціативність, самостійність [7].

У контексті професійної підготовки слухачів курсів підвищення кваліфікації наголосимо на необхідності використання наступних засобів навчання: програмне забезпечення для різних задач в професійній післядипломній підготовці та для управління проектною діяльністю (LabVIEW, MS Project, Visual Paradigm та ін.); спеціалізоване обладнання для діяльності здобувачів під час виконання проекту, для лабораторних робіт і демонстраційних експериментів, системи управління навчанням (Moodle, Classroom та ін.). Тому ми розуміємо, що проектна технологія може бути однією з перспективних технологій навчання, яку можна використовувати в підготовці слухачів циклів тематичного удосконалення медичного напрямку на післядипломному етапі освіти, і буде сприяти творчій самореалізації майбутніх фахівців, підвищенню мотивації для отримання знань, розвитку інтелектуальних здібностей.

Метою дослідження була порівняльна оцінка результатів успішності слухачів циклів тематичного удосконалення медичного напрямку на післядипломному етапі освіти в експериментальній та контрольній групах під час контрольного експерименту в процесі викладання циклу ТУ «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» з використанням проектною технології навчання.

Дослідження проводилося протягом весняного семестра 2021–2022 навчального року на базі кафедри стоматології факультету післядипломної освіти Харківського національного медичного університету. У дослідженні взяли участь слухачі циклу тематичного удосконалення при викладанні циклу ТУ «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» у кількості – 26 осіб. Було сформовано дві групи: ЕГ – заняття проводились з використанням проектною технології навчання та КГ – заняття проводились за традиційною методикою. Експеримент було здійснено при викладанні циклу ТУ «Сучасні погляди на проблеми

захворювань пародонта у дорослих та дітей». Методами дослідження стали порівняння, синтез, аналіз, узагальнення, спостереження, опитування, анкетування, бесіди, педагогічний експеримент, метод статистичного аналізу.

Під час роботи над проектами слухачі циклу тематичного удосконалення медичного напряму демонстрували не лише усвідомлення ними важливості формування професійних компетентностей, а й вміння обирати проблему дослідження; збирати необхідну інформацію; знаходити шляхи розв'язання проблеми; складати план дій; визначати проблеми під час підготовки проєктів та шляхи їх вирішення; координувати дії учасників проєктної діяльності; здійснювати презентацію проєктів та їх експертну оцінку. Все це створювало психолого-педагогічні передумови розвитку позитивного настрою занять.

На практичному занятті з теми «Техніка вибіркового пришліфовування зубів», метою якого було вивчити теоретичні основи методики вибіркового пришліфовування зубів по Schuyler, та також ознайомитися з етапами вибіркового пришліфовування за методикою, запропонованою Jankelson. Після виконання практичної роботи здобувачі освіти мали презентувати свій метод перед всіма іншими групами, але за допомогою тематичної інфографіки – схем, діаграм, зображень та колажів відобразити структурно-логічні зв'язки між поняттями, виділити ключові характеристики кожного з них. Слухачі курсу відмітили, що узагальнюючи інформацію в такий спосіб, навчальний матеріал засвоюється через домінуючий тип інтелекту – візуалізацію образів, асоціації, вплив на емоційну сферу.

Після проведення формувального етапу експерименту в ЕГ із використанням проєктної технології навчання на практичних заняттях та в КГ під час вивчення циклу ТУ «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» нами було проведено тестування для встановлення рівня успішності слухачів. В білетах було надано 10 тестових завдань, які оцінювались у 0,2 бали за кожну правильну відповідь та ситуаційна задача, правильне вирішення якої оцінювалось у 3 бали. Метою тестування було визначити зміни, які відбулися в процесі оволодіння теоретичними знаннями, практичними вміннями та навичками здобувачів ЕГ, де використовувались проєктна технологія навчання, у порівнянні з КГ, в якій навчання проводилося за традиційними методами. Таким

чином, можна зробити висновок про те, що в ЕГ показники підвищилися на 0,4 бали порівняно з констатувальним етапом (3,6 балів до експерименту, 4,0 бали після експерименту).

Таким чином, у ході проведеного дослідження, було доведено що використання проектної технології навчання при викладанні циклу ТУ позитивно впливає на активізацію професійного розвитку слухачів медичного напрямку та сприяє формуванню професійних компетентностей. При порівняльній оцінці результатів успішності слухачів циклу ТУ в експериментальній та контрольній групах на контрольному етапі експерименту можна зробити висновок про те, що в ЕГ показники підвищилися на 0,4 бали порівняно з констатувальним етапом (3,6 балів до експерименту, 4,0 бали після експерименту).

ЛІТЕРАТУРА

1. Simon B. Healthcare Project Management 101: Experts Share Techniques, Examples and Future Outlook. *Smartsheet.com*. Published on Feb 06, 2020. URL: <https://www.smartsheet.com/content/healthcare-project-management>
2. Зеленцова Т.В. Метод проектов как активная технология в преподавании психологии. *Личность, семья и общество: Вопросы педагогики и психологии: сб. стат. по Материалам XII Междунар. науч.-практ. конф.* (г. Новосибирск). Новосибирск: СибАК, 2012. Ч. II.
3. Немеш О.М., Гонта З.М., Шилівський І.В., Мороз К.А. Інноваційна та інформаційна складова навчання лікаря-стоматолога на циклі тематичного удосконалення. *Концептуальні шляхи розвитку науки та освіти: Матеріали Міжнар. наук. конф.* (м. Львів, 12–13 лютого 2020 р.). Львів, 2020. С. 47–48.
4. Лісовий В.М. Медична електронна освіта як сучасний інноваційний навчально-педагогічний тренд. *Впровадження інноваційних технологій в організації навчального процесу у ХНМУ – провідний шлях підвищення якості вищої медичної освіти: Матеріали ЛІ навч.-метод. конф. ХНМУ* (м. Харків, 30 січня 2019 р.). Харків: Харківський нац. медичний ун-т, 2019. Вип. 10. С. 3–5.
5. Мішнер О.П. Реформування системи медичної освіти в світлі концепції «суспільство знань». URL: http://inmeds.com.ua/dn_in_med/5982/
6. Немеш О.М., Гонта З.М., Шилівський І.В. Роль електронного контенту в дистанційному навчанні лікаря-стоматолога на післядипломному етапі освіти. *Буковинський медичний вісник*. 2020. Т. 24. № 3 (95). С. 190–194. DOI: 10.24061/2413-0737.XXIV.3.95.2020.92.
7. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік: Розпоряд-

- ження Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р. *Урядовий кур'єр*. 2017. № 85.
8. Бірюков В.С., Ткачук В.І., Пучкова А.В., Чижевська А.В. Проектна робота з молодими вченими: можливості та перспективи. *Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю* (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов та ін. Харків: ХНМУ, 2021. С. 19–21.
 9. Сиротюк А.Л. Научно-методическое сопровождение интеллектуальной одаренности: учеб. пособ. Москва: Дирекет-Медиа, 2014. 135 с.
 10. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
 11. Технології навчання в сучасній школі. URL: <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/tekhnologiyi-navchannya-v-suchasniy-shkoli.html>
 12. Харківська А.А. Квінтесенція розвитку єдиного освітнього простору багаторівневих інноваційних навчальних закладів. *Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.* (м. Мелітополь, 24 листопада 2021 р.) / ред. кол.: Ломейко О.П., Єременко О.А., Михайлов В.В. та ін. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. Ч. 1. С. 344–346.
 13. Харківський В.С. Розвиток соціальної компетентності фахівців медичної галузі у системі післядипломної освіти. *Науковий журнал Хортицької нац. академії*. 2021. Вип. 2 (5). С. 82–91. URL: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2021-5-9>

Худякова М.Б. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ УСПІШНОСТІ СЛУХАЧІВ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ МЕДИЧНОГО НАПРЯМУ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС КОНТРОЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ	124
Ціцюра Н.М. ЗНАЧЕННЯ НОВОЇ КОНЦЕПЦІЇ МОЗКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ.....	130
Шашиков Ю.І. ДО ПИТАННЯ ПРО ІНСТИТУЦІЙНІ ЧИННИКИ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	133
Шишко В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	137
Яворська Ж.Б. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО МЕДИКА..	140
Янішен І.В., Кричка Н.В. ПСИХОЛОГІЯ МОТИВАЦІЇ ТА ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІННОВАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	144
ЗМІСТ	147

Наукове видання

**ОСВІТА МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ:
РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Львів, 27 квітня 2023 р.)

Підписано до друку 01.05.2023 р.
Формат 60×84/16. Гарнітура Times New Roman.
Друк на різнографі. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 6,8.

Друк КЗВО ЛОР «ЛІМА імені Андрея Крупинського»
79000, Україна, м. Львів, вул. П.Дорошенка, 70
тел./факс: (8-032) 261-55-42, 261-50-48
e- mail: ldmk@ukr.net
<http://limilm.lviv.ua/>